

УДК 398.3/.4(=161.2:477.85):303.436.3

Володимир КОНОПКА

**З НАРОДНОЇ
ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНЦІВ
БУКОВИНСЬКОЇ ГУЦУЛЬЩИНИ:
МАТЕРІАЛИ ПОЛЬОВИХ
ЕТНОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Висвітлені окремі ділянки духовної культури (календарної обрядовості, демонології) українського населення Буковинської Гуцульщини, зокрема сіл Гробище та Мариничі Путильського району Чернівецької області.

Ключові слова: Гуцульщина, духовна культура, традиції, вірування.

© В. КОНОПКА, 2017

ISSN 1028-5091. Народознавчі зошити. № 3 (135), 2017

У травні 2013 р. етнологи з Інституту народознавства НАН України (Львів) спільно із польськими студентами-україністами з Ягеллонського університету (Краків), під керівництвом П. Біляковського, В. Конопки та В. Немеца здійснили етнографічну експедицію на Буковинську Гуцульщину.

В останню неділю травня в смт. Путила організують щорічний етнофестиваль регіонального рівня «Полонинська ватра», приурочений до давнього виходу на полонину. У 2013 р. відбувся ювілейний 50-й фестиваль. Поряд із дослідженням такого явища як гуцульський фестиваль, вдалося впродовж кількох днів відвідати та обстежити декілька сіл. Зокрема, на довший час ми зупинилися у селах Гробище та Мариничі, що знаходяться у Путильському р-ні Чернівецької обл.

Автор збирав польовий етнографічний матеріал до теми «Хліборобські мотиви в календарній обрядовості українців». Багато фрагментів, які були лише дотичними до зазначеної нами теми, також фіксувалися. Описи репрезентують локальну традицію сіл Гробище та Мариничі. Ці фрагменти ми й пропонуємо у цій статті. Матеріали вводяться до наукового обігу вперше.

Святий вечір

кликали долю на вечерю¹:

«То брали так робили. У кого парубок або дівчина яка, дорослі, що вже хочуть женитися. Це як поїдять, зібрали ложки, та йшли на двір і слухали. Відки що, може собаки забрешуть, може худобина поричить. А як вже почули, то казали: «О моя доля відти». З-під долу, чи з-під сонця [...]. Лужками не стукали, просто тримали, ті ложки зв'язували до купи» (с. Гробище) [1, арк. 2].

«У нас коли є нежонатий хлопець чи дівчина, як уже повечеряють — збирають всі ложки, і бігають кругом хати і стукають в угли. І тоді стоять чекають, чи там собака загавкає чи що. Значить з тої сторони має бути наречений. Один раз треба було стукаати» (с. Мариничі) [1, арк. 35].

кликали предків на вечерю:

«Просимо Господа-Бога, покляннємось, щоб нам ласку до нашої вечері прийти батько чи мати, там сестра чи хто. Кликав господар» (с. Гробище) [1, арк. 2].

кликали погоду на вечерю:

«Кликалося погоду, щоби добра була. Це в хаті кликав. За столом» (с. Гробище) [1, арк. 2].

¹ Про вірування та персоніфікацію «долі» в українців детальніше див. дослідження В. Гнатюка [3, с. 161—169].

Стрітєння

«Стрічалася зима з літом. Це празнували цей празник, йшли до церкви. То так: Стрітєння, якщо до обіда буде погода, то буде пів літа погода, а друга половина, то вже друга половина літа» (с. Гробище) [1, арк. 9].

«То зима з літом зустрічається. Що погода може бути дощ, і сніг, і сонце світить в цей день. Якщо сильні дощі, то будуть врожаї літом» (с. Мариничі) [1, арк. 41].

«До Стрітєння не пробували то прати. Але то була дисципліна» (с. Гробище) [1, арк. 9].

«Казали, що треба почати роботу в той день, на який випало Стрітєння. Ну та видіте, казали. Як хто. Якщо в вівторок випало, то треба починати в вівторок всьо» (с. Гробище) [1, арк. 19].

«Стрітєнська, кажуть, якщо зливи сильні або град, дощі, то тоді запалюють цю свічку» (с. Мариничі) [1, арк. 40].

Звичай «гріти діда»

«Це палять на Юрія, перед Юрія в вечер. То просто, як з давнього чесу, як жертву до Богови. То мужики палили і хлопці. То робили одну скирду, забивали типу стрилу, накидували все повністю. Біля церкви не палили» (с. Гробище) [1, арк. 11].

«Гріти діда — це перед Юрія. То казали, що жертва до Бога. Предків згадували в той день, ну предків, то завелось, що згадують» (с. Гробище) [1, арк. 15].

«На страшний четвер. Палили на городі. Діда гріють. Так казали. Ну я знаю, так всі кажуть, тай так ми кажем» (с. Мариничі) [1, арк. 42].

Заборони на роботу в певні дні

«В перший тиждень великого посту другий день не робили, а так дальше робили. Видите, що земля всьо заставляє. В той день, що зуби полоскали, то не робили, і другий день також» (с. Гробище) [1, арк. 13].

«Не роблять цей тиждень. Так стараються не робити. Бо то треба в молитві бути перший тиждень (Великого посту. — В. К.)» (с. Мариничі) [1, арк. 37].

«Тиждень великодній не можна було робити. Не треба було» (с. Гробище) [1, арк. 20].

«Пресвітлий тиждень, не робили» (с. Гробище) [1, арк. 32].

«Лупора². От один сказав, я йду на Лупаря рубати сухаря. Тай пішов, пів сухаря врубав, а пів як

² Свято мученика Лупи або Лупула (23 серпня ст. ст. / 4 вересня н. ст.).

загриміло, бахнуло, і лишився під сухарем, під смерекою. Не можна робити на Пантелеймона і на Іллі. Не можна, бо буде недобре. На Маковея чи Спаса тоже не робили³. Але якщо ви робили в Великодній четвер, то можете робити через все літо. А як ви не пробували, то не беріться до того» (с. Гробище) [1, арк. 29].

Дні тижня

понеділок

«День, коли потрібно починати оранку, то більшинство брали понедільниці. Начало тижня. Вроді вспівається доробити до кінця тижня роботу, і другому ще допомогти» (с. Гробище) [1, арк. 19].

«Понеділок не вибирали. То май робочі дні. Понеділок перша днина, тай кажуть не тре. Отак у вівторок» (с. Гробище) [1, арк. 32].

середа

Можна починати будь-яку роботу — «Лиш не в сухий день. Не в середу» (с. Гробище) [1, арк. 13].

«Середа — сухий день. Четвер, субота добре» (с. Гробище) [1, арк. 32].

«Преполовинна середа була. Празнували. Сіяти не можна було, бо врожаю не буде» (с. Гробище) [1, арк. 21].

четвер

«Паску треба було пекти в четвер. Називали той четвер чистим. Казали, що в цей день треба посіяти, щоб чистий був врожай» (с. Гробище) [1, арк. 22].

Четвер на Великодньому тижні — «Якщо ви в той день робили, то можна робити в кождий такий самий день. Якщо ви не робили, то треба було тримати, бо казали, що туча ти заб'є» (с. Гробище) [1, арк. 20].

п'ятниця

«В п'ятницю хліб не можна пекти. Обикновенно в дні такі не годиться. То від пожару так як ніби» (с. Гробище) [1, арк. 13].

«Стірати кажуть, що ні, хліб пекти ні. Ну от в п'ятницю не стірають дітям, бо вони можуть обпектись» (с. Мариничі) [1, арк. 37].

субота

«В суботу не можна якусь роботу починати. Не годиться. А якщо обов'язково треба зробити, то роблять. А я то роблю, бо худоба є» (с. Гробище) [1, арк. 19].

³ І. Франко подає перелік 12 громових свят у гуцулів [6, с. 67]. Отже цей перелік не є повним.

Народна демонологія**чорт⁴**

«Говорили, що є такі люди, що мають чорта. Є таке. Називали Василем. Кундик, каже наш тато. То він общається лиш з тим, що він його знає. Кажуть, що купують. В кого є, в того можна купити. Буває, що людина помирає, то хтось потім купує разом з хатою. Він живе в хаті. Десь на поді.

Домовиком не називали, бо то кажуть, що домовик добрий, його можна виховати і він буде добрий. Зло може не робити. А це вже чортом називають, він поганий. Ну то ще кажуть «має Василя». Догадуються, що та людина щось має, ну це значить, йому добре ведеться у всьому чи в чомусь. Кажуть, що десь kota має чорного, то він у вигляді kota» (с. Мариничі) [1, арк. 44—45].

блуд⁵

«Може бути. О, я ще що скажу, як блудень ловить людину. Як ви не знаєте дорогу, і отак відки вас блудень берет там людину мали позбавити життя, вбити. Йшов я з коне, і старий кінь був — і мав вже добре дорогу знати. І в штирьох місцях я повертав до хати з полонин і кінь вставав з місця не хотів йти. І я його відтег, а там стіна... то я так міг си розбити, але кінь. А там дорога була, то я так пішов, що аж на третє село вийшов, хоча був коло хати» (с. Гробище) [1, арк. 28—29].

«То молилися. То ще коли в діда були в Гробищі, і там є будинок біля клубу. І ми з подружкою десь йшли половина дванадцятої, і то недалекий було кусочок йти, і ми ніяк не могли найти, ну фіртку ця що відкривається. Ну ми ходили так цілий час, ходим туди-сюда. І потім вже найшли ту фіртку і почали ходити городами, то вже до лісу, то до городу і ніяк не могли зорієнтуватися. То ми вже прийшли додому, то половина четвертої вже була. Казали, що блуд чіпається там де колись хтось був вбитий чи похований. Ще коли повний місяць блуд чіпається» (с. Мариничі) [1, арк. 45].

нявка (бісиця)⁶

«Жінка така йшла, і ззаду кишки, нутроці. У нас кажуть «бісиця». Спереду гарна. Казали, що вона

по лісах. Колись лісоруби жили в лісі, мали там таку колибу. І замикали на таку клямку — засов. То вона собі приходила, відкривала і кликала за собою. Сама на вигляд була дуже гарна. Вночі приходить. Вночі викликала чоловіків, так вони в ліс йшли і пропадали безвісти. То їх так і не находили. Може помирали зі страху коли, її побачили. Русалки — це в воді вони. А це мавка лісова. І нявка кажуть» (с. Мариничі) [1, арк. 46].

потерчата⁷

«Кажуть, що коли чуєш, що діти плачуть, причувається, і треба з себе відірвати кусок полотна і кинути, щоб переставали. Просто кидаєш назад» (с. Мариничі) [1, арк. 45].

«Казали, що коли хтось закопав маленьку нехрещену дитину, то будуть довго дощі йти. Є тоже. Були такі скритні дівки. То не хотіли стариньє казати, що вона родить, то вона те викидувала тай закопала. І буря, могла і місяць і півтори падати, поки не виміє ту дитину» (с. Гробище) [1, арк. 28].

Люди з надприродною силою:**відьма**

«Можна відьму побачити на Великдень, я це чув. Але зараз я не знаю, чи вони є, чи не є. Колись були. Вона не є погана, але вона замагає людину, і людина може розбитися чи буде йти за нею так, як наркоман. Я чув, що «відьма» називали. Але батьки мої казали, що виділи. Біля границі робили там колись в лісах, і ліси були запущені такі. Колись по 100—120 років смерека мала, по чому знали — рубали і літа щитали. То були колиби, робили собі і там люди ночували. А вода була далеко, і пішов батько, взяв си відра і не дійшов. Вона си йшла з гаю і співала. Але так співала, що голос як такого не було, жодного слова розумного не було. То нав'є було» (с. Гробище) [1, арк. 20].

«Розказували, що відьма могла забрати молоко. То були такі відьми, що забирали манну. Щоб вберегти-ся від того, на Юрія біля престолу ставлять грис, муку там, коли читається молитва. І потім цей грис дають худобі. Це він оберігає від відьми. Що то відьма, то люди знали. То такі дуже важко помирали. Ну це, кажуть, що це гріх робити» (с. Мариничі) [1, арк. 44].

майстер-будівельник

«Ну в нас як зав'езують хату майстри, стають всі штири на вугли. Ви, домашні, берете хліб і даєте по

⁷ Про потерчат згадують більшість дослідників гуцульської демонології [3, с. 134; 4, с. 93].

⁴ Про чорта в гуцульській демонології детальніше у В. Гнатюка [3, с. 90—103].

⁵ Детальніше про вірування у блуд в гуцулів [3, с. 122—123].

⁶ Подібні описи з Гуцульщини подають В. Гнатюк [3, с. 126—129], В. Шухевич [8, с. 200—201], А. Онищук [5, с. 56—59].

бутильці вина на кожний вугол. Берете хліб і йдете зі своєю сім'єю на середину хати. І вони стають і зарубують тріску, так як ніби хрестом. Кладуть там гроші на підвалини, другою прикривають. І вони закладають там, а цю тріску вони беруть собі, ту шабрку, що він зарубував. З одного вугла він може забирати, бере собі закриває у чемодан чи де. І це тримає, поки він не достроїть.

Якщо ви те забрали, ви головний майстер, забрали ту тріску. Достроїв він хату і каже, то така і така має бути зарплата. Якщо ви файно з ним обходилися, міг би попустити трохи ціну. Якщо ви не додали, ну то тріску не віддав, то так як на воду, то були такі майстри, що заклинали. Або не везло вам на худобу, або не було спокою в хаті, в всьому вам недостаток був. А як ви розціталися все повністю, обмили руки, він вам тріску віддав» (с. Гробище) [1, арк. 13—14].

мольфар

«Якщо людина зміла хмари відводити, то її називали мольфар. Передавалося. Вчили. Так, наприклад, батько передавав синові. Є різні заговори, закльони. Там у Верховині був, але помер — Нечай. В Сапотіві є ворожка — Ткачук. І в Киселицях тоже є. Але вона тепер в Москві. Тоже до неї таких багато людей ходять». Як хоронять мольфара: «Ну ви знаєте ці мольфарі нібито і з хрестом, і симулюють релігію до того. Ну так він християнин, і може до церкви ходити. Батьюшка не має права його не похоронити. Якщо самий, то не хоронять» (с. Мариничі) [1, арк. 47].

людина, «яка щось знає»

«Ну і це орієнтувалися старики. От в нас є дед, він не має ні хати, ні нічого. Він жиє так, сьогодні в мене, завтра в того. Він скаже, яке цілий рік світло в календарі, і знає наперед погоду. О прийшов після прошлого року, прийшов до нас. Я кажу діду (має десь вісімдесят років): «Може б ви лишилися хоч поволки загромадити, бо ми будем громадити». — Він каже: «А я би вам казав жеби ви сьогодні не косили». Для чого? — «Має бути три дні дощ». І так було. Відти по інтернету так не скажуть, як старий дід. Він не грамотний, але просто так йому дано від Бога чи від кого. Чи він такий народжений, що знає наперед погоду» (с. Гробище) [1, арк. 7].

«То колись люди сильно тримали дні і їм дано було це знати. Даже в нас була людина одна, він прожив коло 100 років, і він сказав: «Я маю через дві неділі вмирати». Він знав, і так було. Дано так було йому.

Через дві неділі людина спочила. Але це не кожному дано» (с. Гробище) [1, арк. 20].

«Старий чоловік прийшов до сусідів, такий вже слабкий — вже всьо, при смерті. Сів таї кашляє, так як стара людина. А цей молодий каже: «О, вуйку ви завтра будете вмирати, я вижу по вас. Вам пахне гріб». Він так видивився на него і каже «Кілько тобі років?». А той каже «Кілько вам?». «Мені восьмидесять два». «А мені — каже, — тридцять сім». «Ну то ти не знаєш чи на завтра ввечер будеш живий». Той сів на мотоцикл — розбився. Випив добряче, у корову тряхнувся в Киселицях, а дід ще жиє» (с. Гробище) [1, арк. 24].

«А були такі жінки, якщо вона вийшла надвір, розбиралася. Такий град падав, як пів сірникової коробки. І вона казала гола так: «Я тебе не кликала на света Різденні, не кличу перед Великодні, і тепер тебе не кликала. Відверни на сині моря, на темні гори, на ліси, на дуброви, а нас лиши в спокої». То в нас у селі — на тій стороні баба жила. Десь мала 85, коло 90 років» (с. Гробище) [1, арк. 28].

«В нас був один чоловік такий, що якщо гадюка укусить, чи там в корови забирають молоко, манну. То той дід такий був, «жилькарик» його називали. І так той дід дуже багато примовляв від усього, від хвороб різних, від переполохів. Ну але тепер він помер, тоже вже його нема. Ну якщо він не передає нікому, то він дуже важко помирає. Він не може померти. Дуже довго» (с. Мариничі) [1, арк. 47].

Зурочення

«Що колись вам надолужило так, що така людина є. Що вам так вадить в життю, робиш і недобре, недобре, недобре. Нічо не робіть. Ні на службу Божу, нічого в світі, бо панотець служе за здоров'я. А на смерть ніякий панотець вам не прослужить, лиш за здоров'я, тай на розумне скаже. А як ви пішли до вдовиці, як ви купили три свічки. Купили в неї. Як ви всі дні в вівторок, де сходить місяць, понесли на цвинтар до того, що сам зробив си, що сам собі навів смерть, або повисився. Як ви поклали до того мерця там світло. Ви не в церкві купили, а в удовиці. Як ви поклали і може «Отче Наш» навіть не знаєте. Як ви подумали «благослови Боже, як ти на мене це-се палиш, мені спокою не даєш, отправляю тебе по твоїй волі і по неволі». І ото не треба псалтиру наїматти, нічого в світі абсолютно. До місяця будете видіти, що там буде» (с. Гробище) [1, арк. 26].

Щоб не зурочили — «Коли одружувалася, то мо-
лода, щоб не вrekli, шпильку пришивала. І той вінок,
що в молоді, там є голка і чеснок. Якщо йшли кудись
в гості, то шпильку зачіпали, так зсередини десь. Мо-
гли майку спідню одягати навиворот. Дулю показували.
Коли бачиш, що так погано дивиться на тебе людина,
то треба показувати дулю» (с. Мариничі) [1, арк. 45].

«То є такі. Ну от в Гробищі, там дід дежував кож-
ну ніч. Ну там вночі танці, молодьож. А дід вранці
всьо докладує до сільської ради. Ну я кажу, щоб цей
дід згорів. І от чую вночі кричать «визивайте пожар-
ну, бо дід горит». Ну я думаю, що то співпадєніє»
(с. Мариничі) [1, арк. 46].

«Казали, що на якомусь гулянні хтось може в ста-
кан щось приробити. Кажуть, що попелу з сигаре-
ти. І дуже погано, п'яна людина стає. Дуже погано,
що може даже померти. Може від того отравленіє
получається сильне» (с. Мариничі) [1, арк. 46].

«Коли господар їде в поле і йому жінка з пустим
відром перейшла, то він повертався. Як співав, то
ще й кричав, жеби вона стала. А як не співав, то міг
і вернутися. Треба було щось кинути в її сторону, ки-
дали кусок глини. Зліз з воза і кинув в її сторону,
куди вона пішла» (с. Гробище) [1, арк. 18—19].

З народної танатології

«Буря, коли хтось повішався — «В нас таке було.
Коли чоловік повісився, і ховали без священика.
Люди йшли на цвинтар. Дощі, вітер такий був, що
всі зонтики порозривало. Ну така буря була десь
п'ять хвилин, що люди всі поприсідали, і даже вста-
ти не могли. Обично буря, коли хоронять. Ну в нас
дозволяють на цвинтарі, але в самому кінці. Окре-
мо їх» (с. Мариничі) [1, арк. 47].

«То кажуть, що мама як має сина чи дочку само-
губців, має право відмолювати. То дійсно мама мо-
литься, просить Бога, і мама вимолює» (с. Марини-
чі) [1, арк. 48].

Коли ховають маленьку нехрещену дитину: «У
нас батюшка їде на цвинтар і на могилу. І так беруть
хрещених там батьків. І бере глини з тої могилки. І
там відчитає якусь молитву. І потім вже так запеча-
тує гріб» (с. Мариничі) [1, арк. 48].

«А якщо неодружена дівчина помирає, то хоро-
нять в весільному платтю. Деревце одівають. Буває
там, якщо наречений був, чи хлопець, то під час по-
хорону несе портрет, там перев'язаний чорною лен-
тою. То деревце потім так за могилою ставлять.

Якщо парубок, так само, одівають його в костюм. І
так само деревце є. Там так, як дружба є, і несе то
деревце на цвинтар. А портрет тоже несуть, дівчи-
на може» (с. Мариничі) [1, арк. 48].

Метеорологічна магія

На Святий вечір: «Кроплять, є й йорданська, є й
водохрещенська. І том і том можуть кропити. Даже
кроплять і в городі, шоби не біла туча» (с. Гроби-
ще) [1, арк. 7].

«На Святий вечер в нас обикновенно на стіл кла-
дуть отаву. Тримали для того, шоби коли громи, зли-
ви, тучі, та й палили. В печі палили. Така поведінка
була» (с. Гробище) [1, арк. 2—3].

«Так само вербу від тучі використовували. Під-
палювали нею» (с. Гробище) [1, арк. 4].

«Бурю якомсь відвертали. Були такі, вони то зна-
ли. Я то тим не зацімався. Клади сокиру. Лопату для
хліба кладять і коцюбу. Навхрест викидають. З по-
рога там кинули» (с. Гробище) [1, арк. 28].

«Ну оце кажуть, що те сіно, що на Святий вечір.
То це сіно палять тоже» (с. Мариничі) [1, арк. 41].

«Рушник на дереві (зав'язувала молода. —
В. К.) — це для того, щоб була хороша погода. Щоби
хороша була. Доща не викликали, якщо собі йшов сам
дощ, то тоді на багатство, а зав'язували, коли перед
весіллям сильні дощі» (с. Мариничі) [1, арк. 45].

перший грім

«Як перший грім чули, то беруть залізо і доту-
леють до голови, шоби голова не боліла, кажуть
«шоб голова боліла, коли залізо зм'якне» (с. Гроби-
ще) [1, арк. 28].

«Якщо з сходу вдареє грім, то буде непогана по-
года, а якщо з заходу, то буде дуже темрява погода
і наводнення може багато бути» (с. Гробище) [1,
арк. 28].

передбачували погоду

«То на Явдохи є погода всяка, і передбачали по-
году, то так само, як до полудня [...]. То кажуть на-
щот погоди. Якщо непогода, то кажуть сорок днів
така буде» (с. Гробище) [1, арк. 12].

«Як побачили перший раз бузька, то діти бігали
за ним. Дивилися, чи він стоїть, чи летить. Шо кра-
ще, шо летить, через то, шо легке літо буде» (с. Гроби-
ще) [1, арк. 14—15].

Початок і кінець роботи

Коли господар починає роботу: «Господи Боже
допоможи мені». Коли ви йдете в полі і бачите, що

хтось робить, то потрібно сказати: «Бог на поміч». Та людина, яка працює, має відповісти: «Дякую. Най вам Бог помагає тоже». Якщо йдете і когось зустрічаєте, то вітаєтеся — коли, то «Христос Воскрес», а коли «Добрий день». А коли в городі роблять: «Боже помагай». Коли закінчують роботу: «Моляться Богу. Тай кажуть «Богу дякувати, що цей день пройшов» (с. Гробище) [1, арк. 32].

Коли починали роботу: «Господи Боже, поможи». Коли закінчують: «Дякуєм Богу, що допоміг і дочекаймося урожай». Коли хтось йде і бачить іншого при роботі, то говорить: «Боже помагай». Йому відповідають: «Дякую. Най вам Бог помагає». Як просто когось бачили. Сказали: «Добрий день» (с. Гробище) [1, арк. 18].

Заректися

«Буває таке, що людина калічиться, може врубати-ся, чи руку вломити, чи ногу втרוцтити. Людина йде до церкви і там сповідається перед панотцем. Панотець каже, вибирайте собі одну днину, яку хочете, з тижня. Даже понеділок. Ви собі тримайте ту днину, і вас Бог буде тримати. Як людина заріклася, то вона вже буде тримати» (с. Гробище) [1, арк. 13].

«Наприклад, понеділок це за чоловіка постить, щоб, наприклад, у роботі було, там за здоров'я. В вівторок на смерть ворога постять [...]. То так кажуть, що постять в понеділок, середу і п'ятницю» (с. Мариничі) [1, арк. 37].

1. Архів Інституту народознавства НАН України. — Ф. 1. — Оп. 2. — Спр. 697: Польові етнографічні матеріали до теми: «Хліборобські мотиви в календарній обрядовості українців», зафіксовані Конопкою Володимиром Михайловичем у Путильському р-ні Чернівецької обл. 25—27 травня 2013 р., 51 арк.
2. Вінценз С. На Високій Полонині (Правда старовіку) / С. Вінценз. — Львів: Червона Калина, 1997. — 449 с.
3. Гнатюк В. Нариси з української міфології / Володимир Гнатюк. — Львів: Інститут народознавства НАН України, 2000. — 263 с.

4. Кайндль Р.Ф. Гуцули: їхнє життя, звичаї та народні перекази / Р.Ф.Кайндль; переклад з німецької Зіновії Пенюк; наукове редагування і післямова Олександра Масана. — Чернівці: Молодий буковинець, 2003. — 200 с.
5. Онищук А. Матеріали до гуцульської демонології. Записав у Зелениці Надвірнянського повіта 1907—1908 / Антін Онищук // Матеріали до української етнології. — Львів, 1909. — Т. XI. — С. 1—139.
6. Франко І. Гуцульські примівки / Іван Франко // Етнографічний збірник. — Львів, 1898. — Т. V. — С. 41—72.
7. Шухевич В. Гуцульщина. Ч. 4 / Володимир Шухевич // Матеріали до українсько-руської етнології. — Львів, 1904. — Т. VII. — С. 1—272.
8. Шухевич В. Гуцульщина. Ч. 5 / Володимир Шухевич // Матеріали до українсько-руської етнології. — Львів, 1908. — 300 с.

Volodymyr Konopka

FROM THE FOLK SPIRITUAL CULTURE OF UKRAINIANS IN HUCULIAN BUKOVYNA: MATERIALS OF THE FIELD ETHNOGRAPHIC INVESTIGATIONS

The paper is dedicated to the single parts of spiritual culture (calendar rites, demonological beliefs) of the Ukrainians on the territory of Huculian Bukovyna, especially Hrobyshe and Marynychy villages of Putylski district Chernivtsi region.

Keywords: Huculshchyna, spiritual culture, traditions, beliefs.

Володымыр Конопка

ИЗ НАРОДНОЙ ДУХОВНОЙ КУЛЬТУРЫ УКРАИНЦЕВ БУКОВИНСКОЙ ГУЦУЛЬЩИНЫ: МАТЕРИАЛЫ ПОЛЕВЫХ ЭТНОГРАФИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

Освещены отдельные составляющие духовной культуры (календарной обрядности, демонологии) украинского населения Буковинской Гуцульщины, в частности сел Гробище и Мариничи Путильского района Черновицкой области.

Ключевые слова: Гуцульщина, духовная культура, традиции, верования.